

A ráutaló magatartással létrejött ügyletek körében a felek akaratát nem lehet kiterjesztően értelmezni.

Győri Ítéltábla: Gf.IV.20.061/2006/4.szám

Alkalmazott jogszabályok: Ptk. 205. § (1), (2), 214. § (1), 213. § (1)

A megyei bíróság fellebbezéssel támadott ítéletében kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek vállalkozói díj címén 6.393.765,-Ft-ot, valamint ennek az összegnek 2005. március 24. napjától 2005. június 30.napjáig évi 9,5 %-os, 2005. július hó első napjától 2005. december 31.napjáig évi 7 %-os, 2006. január első napjától a kifizetés napjáig a késedelemmel érintett naptári félével megelőző utolsó napon érvényes jegybanki alapkamatnak megfelelő késedelmi kamatát, 383.600,-Ft eljárási illetéket, továbbá a felperes jogi képviselője részére 479.500,-Ft ügyvédi munkadíjat.

Ítéletének indokolásában megállapította, hogy 2004. januárjában folyt az alperes k-i ipari parkban található üzemcsarnokának beüzemelése. A felperesi cég fő tevékenysége takarítás, tisztítás. Az alperessel a felperes akkor üzletkötője, H. E. vette fel a kapcsolatot, s az alperesnél szolgáltatási csoportvezető munkakörben dolgozó G. L.-val folyamatosan, telefonon és személyes találkozások során egyeztetve elkészítette a takarításra vonatkozó ütemtervek és ezzel együtt a felperes vállalkozási szerződéstervezetét is, melyet 2004. február 3-án e-mailben megküldött G.-L-nak. A tervezet a vállalkozói munkadíj megfizetésére 8 nap határidőt kötött ki, a 13. pontja pedig kimondta, hogy a szerződő felek bármelyike jogosult a szerződést 90 napos felmondási határidővel a tárgyhónap végére felmondani, továbbá a felmondási idő alatt a felek mindegyike köteles szerződésszerűen teljesíteni, illetve a vállalkozót a teljes díj megilleti akkor is, ha a megrendelő bármely okból munkavégzésre nem tart igényt. A felperesi üzletkötő 2004. február 4-én újabb e-mailt küldött G. L.-nak, melyben megküldött egy szándéknyilatkozatot, továbbá egy üzemkezdési és átmeneti takarítási ütemezési tervet. Közölte, hogy a felperes cégvezetése elfogadta a szerződéstervezetre vonatkozó azon alperesi észrevételt, miszerint a vállalkozói díj megfizetésére 30 napos határidőt kér. Ezt követően személyesen és telefonon tovább folytak az egyeztetések. 2004. február 11-én az alperes a felperesnek faxon egy angol és magyar nyelven írt szándéknyilatkozatot küldött, az alperes akkori képviselőjének aláírásával ellátva. A szándéknyilatkozat a következőket tartalmazta: „a mellékelt takarítási ütemezési terv alapján megrendeljük Önöktől a F.H.Gy. Kft. komáromi üzemének napi takarítását 2004. február 16-tól kezdődően, a szerződéstervezetben megadott feltételeknek megfelelően, 30 napos fizetési határidővel. Jelen szándéknyilatkozat 2004. március 15-ig érvényes. A havi díj 621.283,-Ft + ÁFA.”

A felperes a szándéknyilatkozatot követően 2004. február 16-án elkezdte a takarítást, mégpedig a takarítási ütemterv szerint és az ott megjelölt vállalkozói díjak ellenében. A teljesítést az alperes egy hónapon túli időben is elfogadta, a számlákat kifizette. A vállalkozási szerződést csak a felperes írta alá, többször megpróbálta elérni, hogy az alperes is aláírja, ez elől azonban az alperes mindig kitért.

Az alperes 2004. december 14-én keltezett levélben 30 napos felmondási idővel 2005. január 16-ára felmondta a szerződést, a 30 napos felmondási időre kifizette a takarítás

díját a felperesi ütemezési tervben foglaltak szerint és kifizette a takarítással kapcsolatosan keletkezett egyéb tartozásait és a felperes felé.

A megyei bíróság a Ptk. 205. § (1), (2), a 214. § (1), továbbá a 213. § (1) bekezdésére utalással kifejtette, hogy azzal, hogy az alperes a felperes által elküldött szerződéstervezet és takarítási ütemezési terv áttekintése után csak a fizetési határidő 8 napról 30 napra történő módosítását kérte, ugyanakkor a felmondási idő tekintetében észrevételt nem tett, a szerződéstervezet többi részét elfogadta. A felpereshez február 11-én faxon érkezett szándéknyilatkozat tartalma alapján nem más, mint a felperes által az alperesnek korábban e-mailben megküldött szerződéstervezet és a mellékletét képező takarítási ütemezési terv, mint szerződési ajánlat elfogadása. Ezzel a felek között a Ptk. 389. §-ában szabályozott vállalkozási szerződés írásban létrejött, melynek részét képezte a szerződés 13. pontjában foglalt 90 napos felmondási idő is.

A megyei bíróság megítélése szerint nem tekinthető jogszabályellenesnek a felmondási idő tartama, tekintettel arra, hogy a felperes sok emberrel és géppel, nagy kapacitással dolgozott, és a területről történő levonulásához is szüksége volt ennyi időre. Nem találta megalapozottnak azt az alperesi védekezést, miszerint vállalkozói díj csak teljesítés esetén jár, ugyanis maga az alperes akadályozta meg, hogy a felperes a felmondási idő alatt teljesítse a vállalkozási szerződésben foglalt munkát. Nem osztotta azt az alperesi védekezést sem, miszerint azért nem jöhetett létre írásban a szerződés, mert 2004. február 10-ig a vállalkozói díjban sem állapodtak meg a felek, holott ez a szerződés egyik kötelező tartalmi eleme. Ezzel szemben megállapította a bíróság, hogy a felek a vállalkozói díjban megállapodtak, ezt bizonyítja a takarítási ütemezési terv, a szándéknyilatkozat és az a körülmény is, hogy eszerint történtek az alperes részéről a kifizetések. Az üzemcsarnok beüzemelése folyamatosan történt, természetes volt, hogy a feleknek folyamatosan egyeztetniük kellett, ez azonban később sem befolyásolta alapvetően a takarítási ütemtervben meghatározott vállalkozói díj mértékét. Az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy nem helytálló az az alperesi védekezés, miszerint a cég nevében való jognyilatkozatok megtételére Gombos László nem rendelkezett jogosultsággal, ugyanis a cég vezetőjének a tudtával és irányításával joga volt arra, hogy tárgyaljon a vállalkozási szerződés megkötéséről, a szándéknyilatkozatot pedig az alperes akkori ügyvezetője írta alá. Mindezek alapján a felperes keresetét a bíróság megalapozottnak találta és kötelezte az alperest a felmondási idő további 2 hónapjára járó vállalkozói díj megfizetésére. A kamatra vonatkozó rendelkezéseket a Ptk. 301. § (1) és (2) bekezdésére, míg a perköltségre vonatkozó rendelkezést a Pp. 78. § (1) bekezdésére, valamint a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a.) pontjára alapította.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság figyelmen kívül hagyta azt, hogy a szándéknyilatkozat egyértelműen meghatározza saját időbeli hatályát, mégpedig 2004. március hó 15-ben. Amennyiben a felek között minden részletben megállapodás jött volna létre a hosszú távú együttműködésre vonatkozóan, akkor nem a szándéknyilatkozat, hanem egész egyszerűen a már megküldött szerződéstervezet aláírására került volna sor. 2004. február 10-én még nem volt megállapodás a vállalkozói díj mértékében sem. Téves az az ítéleti megállapítás, miszerint az alperes felmondási idővel kapcsolatos észrevétele

hiányában a szerződéstervezet ezen részét elfogadta. A felek között a 2004. március 15-ét követő együttműködés alapja ráutaló magatartás formájában létrejött vállalkozási szerződés volt. A ráutaló magatartással létrejött ügyletek körében a felek akaratát nem lehet kiterjesztően értelmezni. A szerződéstervezet aláírásának elmaradása nem adminisztrációs mulasztásra, hanem tudatos alperesi döntésre vezethető vissza.

Az alperes fellebbezésében a szerződéstervezet 13. pontjának jogszabályba ütköző tartalma vonatkozásában megismételte az elsőfokú eljárás során előadott álláspontját, emellett kifejtette, hogy a tartós jellegű szerződéses kapcsolatok körében a felmondási idő azt jelenti, hogy a szerződés a felmondási idő lejártakor szűnik meg. A felperes az általa megjelölt időszak alatt szolgáltatást nem teljesített, ennél fogva vállalkozói díjra nem tarthat igény. A munkavégzés azért maradt el, mert az alperes a munkát más vállalkozóval végeztette el, tehát a felperes teljesítését meggyújtotta, a felperes ennek megfelelően a perbeli időszakra nem vállalkozói díjat, hanem kártérítési igényt érvényesíthetett volna. E körben utalt a Legfelsőbb Bíróság BH 1996. 545. számú eseti döntésére. Kártérítési követelést a Pp. 247. § (1) bekezdésében foglalt keresetváltoztatási tilalom miatt a felperes a másodfokú eljárásban már nem terjeszthet elő.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes perköltségben való marasztalását kérte. Az elsőfokú eljárás során ismertett álláspontját fenntartva úgy nyilatkozott, hogy amennyiben az ítélet tábla osztona az alperes által fellebbezésében hivatkozott eseti döntés álláspontját, akkor másodlagosan kártérítés címen tartja fenn követelését.

Az alperes fellebbezése az alábbiak szerint alapos.

A megyei bíróság a per eldöntése körében szükséges mértékben lefolytatta a bizonyítási eljárást, a beszerzett peradatokból azonban téves következtetés útján állapította meg, hogy a peres felek közötti együttműködést szabályozó megegyezés kiterjedt a felperes által 2004. február 3-án alperesnek e-mailben megküldött szerződéstervezet 13. pontjába foglalt rendelkezéseinek tartalmára.

Az alperes a 2004. február 11-én felperesnek faxon továbbított szándéknyilatkozattal a felperes által küldött – immár a 30 napos fizetési határidőt tartalmazó – írásbeli szerződéses ajánlat vonatkozásában tett elfogadó nyilatkozatot. A felek között ezzel létrejött az írásbeli vállalkozási szerződés, de az eredeti szerződéstervezethez képest korlátozott tartalommal, 2004. március 15-ig terjedő határozott időtartamra. A szerződésnek nem képezte részét a felperesi szerződéstervezet 13. pontjának rendelkezése, hiszen a 90 napos felmondási határidő az egy hónapos határozott időtartamra kötött szerződés keretei között nem is értelmezhető. Egyebekben azonban a szerződéstervezetnek megfelelően jött létre a felek között az írásbeli szerződés, így a szerződéstervezet 18. pontjában foglaltak szerint a szerződésnek bármiféle módosítására érvényesen csak írásban kerülhetett sor (Ptk. 218. § (3) bekezdés). A peradatokból kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felek a szerződést írásban később nem módosították, az új tervezet aláírására nem került sor. Az írásbeli szerződés időbeli hatályának lejártát követően a felek között csak a Ptk. 216. § (1) bekezdésére figyelemmel, ráutaló magatartással létrejött megállapodás volt, ennek

azonban nem lehet olyan tartalmat tulajdonítani, amely tartalomra a korábbi alperesi elfogadó nyilatkozat és ez által a korábbi szerződés sem terjedt ki, a 2004. március 15-ét követő jogviszonyra tehát nem alkalmazhatóak a felperesi szerződésstervezet 13. pontjában foglalt felmondási szabályok.

A felek között nem jött létre megállapodás a 90 napos felmondási határidő és a felmondási időre fizetendő vállalkozási díj vonatkozásában, ebből fakadóan nincs olyan szerződéses kötelezettsége az alperesnek, amely alapján a felperes joggal támaszthatna igényt további kéthavi felmondási időre járó vállalkozói díj megfizetése iránt.

A felperes a fellebbezési eljárás során másodlagosan kártérítés jogcímén kérte marasztalni alperest a kereseti kérelmében foglalt összeg és járulékai erejéig. Az ítéletábra álláspontja szerint ez a felperesi kérelem a Pp. 247. § (1) bekezdésébe ütközik, meg nem engedett keresetváltoztatásnak minősül, hiszen a felperes az eredetileg követelt dolog helyett nem utóbb beállott változás folytán követel kártérítést. Kérelme nemcsak új jogcímet, de új ténybeli hivatkozást (szerződéses kötelezettség teljesítésének megghiúsítása) tartalmaz. Ettől függetlenül azonban az ítéletábra utal arra, hogy – a fentiekre figyelemmel - a szerződésnek nem képezte tartalmát 2005. január 16-át követő kéthavi felperesi munkavégzés, így teljesítésének megghiúsítására kártérítési követelés nem alapítható.

A fentebb kifejtettekre tekintettel az ítéletábra a megyei bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdésének második fordulata alapján megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította.